

Aðkoma stjórnvalda að kjarasamningum aðila vinnumarkaðarins í apríl sl. er samkvæmt yfirlýsingu þeirra talin kosta allt að 80 ma.kr. Kostnaðurinn fellur til yfir samningstímamann sem er þrjú ár og sjö mánuðir. Aðgerðir stjórnvalda eru í 45 liðum og því víðtækar. Megináherslan er á að auka ráðstöfunartekjur heimila og auðvelda ákveðnum hópum að komast inn á húsnæðismarkaðinn og er þar sérstaklega horft til ungs fólks og tekjulægri heimila.

Aðgerðir sem ætlað er að auka ráðstöfunartekjur

Tekjuskattskerfinu verður breytt þannig að tekið verður upp nýtt lágtekjuprep og aukast ráðstöfunartekjur við það mest við 325.000 kr. tekjumörk tveggja lögstu þrepanna eða um allt að 10.000 kr. á mánuði. Auk þess hækka barnabætur um 16% og dregið verður úr skerðingarmörkum þeirra. Meginþungi aðgerðanna liggur í þessum tveimur aðgerðum sem kosta tæplega 66 ma.kr. Í fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar sem lögð var fram í mars sl. hafði þegar verið gert ráð fyrir 63 ma.kr. útgjöldum í tengslum við þessar breytingar.

Aðgerðir sem eiga að auðvelda ákveðnum hópum að kaupa eigið húsnæði

Heimild til að ráðstafa hluta séreignarsparnaðar skattfrjálst inn á íbúðalán sem verið hefur til staðar frá júlí 2014 verður framlengd um tvö ár. Auk þess fá fyrstu íbúðarkaupendur og þeir sem ekki hafa átt fasteign í fimm ár heimild til að breyta allt að 3,5 prósentum lífeyrisiðgjalds sem áður var ráðstafað til sameignarhluta lífeyris í séreignarsparnað og nýta skattfrjálst til íbúðarkaupa. Auk þessara tveggja sértæku séreignarsparnaðarleiða ætla stjórnvöld að vinna með aðilum vinnumarkaðarins að því að finna lánaútfærslur sem auðvelda ungu fólki og tekjulágum fyrstu fasteignakaup.

Aðrar aðgerðir

Stjórnvöld ætla að stefna að því að draga úr vægi verðtryggingar á lánamarkaði. Breyta á lögum þannig að hámarks lengd verðtryggðra jafngreiðslulána verði 25 ár og að ný verðtryggð lán miðist við vísitölu neysluverðs án húsnæðisliðar. Aðrar aðgerðir eru fjölmargar en meginhluti kostnaðar vegna þeirra liggur í lengingu fæðingarorlofs í tólf mánuði.

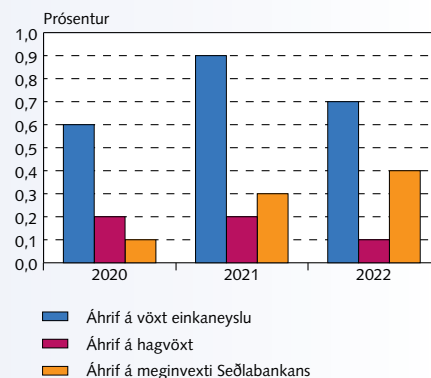
Áhrif aðgerða á efnahagssumsvif

Lækkun skatta og aukinn fjárhagslegur stuðningur til heimila auka ráðstöfunartekjur þeirra og þar með eftirspurn eftir vöru og þjónustu. Í heild má áætla að sá hluti aðgerða stjórnvalda sem beinist að því að auka ráðstöfunartekjur heimila kosti um 20 ma.kr. á næsta ári og u.þ.b. 25 ma.kr. á ári árin 2021-2022 eða sem samsvarar um 0,6-0,7% af landsframleiðslu á ári. Ætla má að aðgerðirnar bæti að meðaltali um ¾ prósentu við vöxt einkaneyslu á hverju ári (mynd 1). Hagvaxtaráhrifin verða þó minni eða um 0,2 prósentur á ári þar sem hluti aukinna neysluútgjalda beinist að innfluttri vöru og þjónustu. Þessar aðgerðir í ríkisfjármálum ýta því undir eftirspurn og því verða viðbrögð peningastefnunnar við þeim efnahagsáfallum sem riðið hafa yfir þjóðarbúskapinn undanfarið minni en ella. Meginvextir Seðlabankans verða því lítilla hærri á næsta ári en ef ekki hefði komið til þessara aðgerða en á árinu 2022 eru þeir orðnir tæplega ½ prósentu hærri.

Rammagrein 3

Aðgerðir ríkisstjórnarinnar í tengslum við nýgerða kjarasamninga

Mynd 1
Áhrif aðgerða stjórnvalda í tengslum við kjarasamninga á efnahagssumsvif

Heimild: Seðlabanki Íslands.